

**VIERING
VAN
PINKSTEREN**

Beziel ons
met Uw geest die
rotsen splijt, muren breekt.

**WEEK VAN
DE NEDERLANDSE MISSIONARIS**

HERINNERING AAN

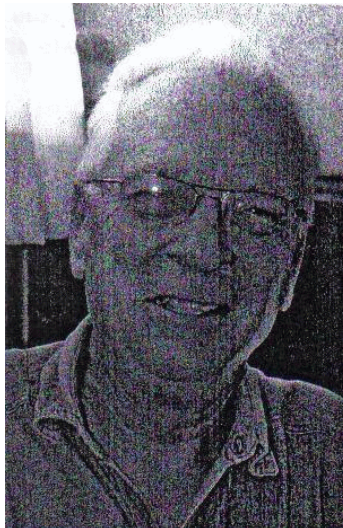
10 MEI 1940

O freedom over me
and before I'll be a slave
I'll be buried in my grave
and go home tot my Lord
and be free.

No more moaning over me

...

There be singing over me

Frans Vanderhoff

*'We moeten naar de armen luisteren
om te weten wat God zegt.'*

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

De Geest des Heren heeft (2c)

t.: H.Oosterhuis

m.: Jan Vermulst

WELKOM.

*Zoals Kerstmis en Pasen
heeft ook Pinksteren
zijn oudste wortels in de natuur,
in stralende zomer en rijpe oogst.*

*Zoals Kerstmis en Pasen
is ook aan Pinksteren later
door de christenen een eigen
nieuwe betekenis gegeven.*

*Het is het feest van de Geest
die verlost van angst en flauwte
en oproept om te gaan in Jezus'
spoor van vertrouwen en trouw.*

*Pinksteren kan in onze tijd
een dag worden van eerbied voor
de aarde die ons voedt en draagt en
van eenheid met al haar bewoners, -*

*een dag van wereldwijde oecumene
met alle rassen en talen,
met allen die, hoe verschillend ook,
het Hart van het leven eerbiedigen.*

*Welkom u allen hier
omwille van elkaar, in Gods naam. +*

Lied.

De Geest des Heren heeft (1c)

SCHULD BEKENNEN.

(naar Franciscus)

V.: Laat me, Heer,
een werktuig van vrede zijn en
waar haat is liefde zaaien, waar
onrecht recht, waar twijfel geloof.

Laat me, waar wanhoop heerst
vertrouwen wekken;
waar duisternis is licht geven,
waar droefenis vreugde brengen.

Laat me eerder troosten
dan troost zoeken,
eerder begrip tonen dan erom vragen,
eerder liefhebben dan geliefd willen zijn.

**A.: Wie geeft, ontvangt;
wie vergeeft, wordt vergeven.**

BEZINNING.

Lied.

*Verbreek de kilte; 1c
Sytze de Vries/Willem Vogel*

*De Geest doet stof opwaaien;
blaast omver wat vermolmd is.*

Lied.

Verbreek de kilte; 1c

*De Geest brengt wat goed is
aan het licht; zet het kwaad te kijk.*

Lied.

Verbreek de kilte; 1c

*De Geest verwarmt kil en koud;
geeft mensen durf en vertrouwen.*

Lied.

Verbreek de kilte; 1c

GEBED.

Beroer ons met de stille kracht
die gaande houdt.

Raak ons met de adem,
die leven geeft.

Beziel ons met Uw geest die
rotsen splijt, muren breekt.

Blijf, hoe ook genoemd geheten,
met ons onderweg.

Gij God, bevlogen geest,
geef ons alle vertrouwen
in U en het leven

voor tijd en eeuwigheid.

AMEN.

Lied.

K.: Dat mensen de eeuwen door *t.: P. Verhoeven*
in treur- en loflied *m.: W. Vogel*
van U zijn blijven zingen.

**A.: Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**

EERSTE LEZING

Handelingen 2,1-11

Het was Pinksteren. Jezus' vroegere vrienden zaten, bang en beducht voor de buitenwereld, op een en dezelfde plaats samengeklit. Toen kwam er een geruis van boven dat het hele huis vulde en tot een orkaan aanzwol. Allen zagen hoe tongen van vuur zich op hen neerzette en hoe ze, door de Geest geraakt, spraken al naargelang die hen te spreken gaf. Vanwege het feest waren er mensen uit alle windstreken naar Jeruzalem gekomen. Toen de storm opstak, liepen ze te hoop omdat ieder zich in zijn eigen taal hoorde aangesproken. Ze begrepen er niets van en riepen verbaasd: 'Die daar aan het woord zijn komen allemaal uit Galilea; en toch horen wij hen onze taal spreken. Parthen, Meden, Elamieten. mensen uit Pontus, Asia, Egypte en Libië, de Romeinen die hier wonen, Kretenzen en Arabieren - wij allen horen hen in onze moedertaal spreken over God en Goed.' Er waren er ook die snierden: 'Het is allemaal dronkemanspraat.'

K.: Dat mensen de eeuwen door
in smEEK- en dankgebed
tot u zijn blijven bidden.

**A.: Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**

HET EVANGELIE

Johannes 14,23-27

Met de zijnen voor het laatst aan tafel sprak Jezus, zoals Johannes het zich herinnerde, aldus. 'Wie mij liefhebben, doen wat ik vraag. Dit zal de Vader welgevallig zijn en wij zullen tot hen komen en onze intrek bij hen nemen. Wie mij niet mogen, zullen ook niet doen wat ik heb gevraagd. Maar weet wel, dat wat ik vraag niet van mij afkomstig is maar van hem die mij gezonden heeft. Ik zeg je dit, terwijl ik nog bij je ben. Maar de helper, de heilige geest, die de Vader in mijn naam zendt, zal alles aan het licht brengen en je bewust maken van wat ik je heb gevraagd. Vrede laat ik u, mijn vrede geef ik u.'

K.: Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen.

**A.: Het moet U God een wonder zijn
groter dan uw schepping,
groter dan de mens.**

K.: Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God, door alles heen.

MEDITATIE

'Velen beweren dat de vrije markt de mensheid kan redden. Wij zien echter ellende en lijden over alle continenten door de zondige verafgoding van het neoliberale systeem. In Gods droom staat de menselijke waardigheid centraal. Dit eist dat trouw aan heilige waarden - zoals eerlijk, solidair, rechtvaardig en vreedzaam zijn - voorrang moeten krijgen in het politieke en kerkelijke leven.'

(Kardinaal Evaristo Arns (Brazilië) sept. 1996)

Hoog in de bergen van Oaxaca/Mexico kreeg Frans Vanderhoff onlangs een nieuw boek onder ogen van de Commissie voor Natuurbescherming aldaar. In de publicatie vertelt de commissie waarom twee dorpen duizenden hectaren van hun grond tot beschermd natuurgebied hebben verklaard. Dat levert hen, wordt gezegd, economische steun op. Frans heeft echter zijn bedenkingen bij het besluit. Het kan, vreest hij, ertoe leiden dat de boeren hun gemeenschappelijk land niet meer mogen bebouwen. Het zou hem niet verbazen als de centrale overheid in Mexico-stad de grond in bruikleen gaat geven aan grote ondernemingen om het bronwater te exploiteren. Hij roept in herinnering, dat de indiaanse boeren ook eerst de bergen zijn ingedreven en nu om economische redenen hun grond weer dreigen te verliezen. 'Ondernemers zoals Coca-Cola, bierfabrikant Corona en olieproducent Pemex zijn namelijk naarstig op zoek naar water. Dat die bedrijven zich plotseling als natuurbeschermers presenteren is een veeg teken.'

De 69-jarige Frans Vanderhoff is Fries van geboorte, maar bracht z'n jeugd goeddeels in Brabant door. Als rechtgeaarde boerenzoon heeft hij nu in Mexico zelf ook wat grond en houdt hij koeien. Hij woont sinds 1980 in Tehuantepec, de smalle tropische landengte in het zuidwesten van Mexico. 'Hier trof ik een kerk die zich inzet voor de armen, tegen het monopolie van de grootgrondbezitters, de macht van tussenhandelaren en transporteurs. Met hulp van de kerk hebben de boeren de *Union de Comunidades*, een soort Boerenbond opgericht. De oprichting van deze bond veroorzaakte een eerste barst in het voorheen zo sterke commerciële bastion. Nu heeft de vereniging 3000 leden in 58 dorpen, verkoopt koffie en meer biologisch geteelde producten, heeft eigen vrachtwagens, een coöperatieve spaar- en kredietbank en een agrarisch vormingscentrum. Een en ander is niet zonder pijn en moeite tot stand gekomen; het heeft enkele boeren het leven gekost.'

Het succes van de 'Bond' is, aldus priester-boer Frans Vanderhoff, geen reden achterover te leunen. Integendeel, hij ziet de toekomst voor de boeren donker in en met groeiende bezorgdheid tegemoet. De koffieboeren durven nauwelijks te investeren. Hun positie als ondernemer is daarvoor te labiel.

Ze hebben hun positie de afgelopen jaren aanzienlijk weten te verbeteren, maar glijden nu weer snel af. In korte tijd zijn ze ruim 'n half inkomen kwijt geraakt. De liberalisering van de economie vormt volgens Frans de grootste bedreiging voor de kleine boeren. Door dat beleid moet Mexico - wat toch de bakermat van de maïsteelt is - nu al voor bijna de helft door import in de eigen behoefte aan maïs voorzien. Streng roept hij: 'Het neoliberalisme en de vrijhandel zijn een plaag voor de landbouw en eerlijke handel. Vele boeren zeggen: 'Als je niet tegen deze vijand op kunt, sluit je dan bij hem aan. Verkoop hem de koffie of de andere producten waarom hij vraagt.' Maar Frans gaat om principiële redenen niet met internationale ondernemingen als Starbucks in zee. 'Die kopen slechts een heel klein percentage van hun koffie bij de kleine boeren in en houden daarmee vervolgens in de wereld de schone schijn op.' Hij noemt het een pact met de duivel waarvoor je vroeg of laat de rekening krijgt gepresenteerd.

Frans pleit ervoor dat alle volksorganisaties en coöperaties 'n netwerk vormen, 'n alternatieve markt, om over een jaar of tien niet meer afhankelijk te zijn van het buitenland of van de grote supermarkten. Om boeren en consumenten een alternatief te bieden, is de 'Boerenbond' begonnen met de vestiging van dorpswinkels en hebben ze een bank opgericht met 1,2 miljoen euro aan kapitaal, waarmee ze op zachte voorwaarden leningen kunnen verstrekken. 'Natuurlijk kunnen we proberen om de armoede te verzachten met internationale hulp, maar als we bezig blijven met een economie die de armoede veroorzaakt, is het alleen maar kostbaar tijdverlies.'

'Ik pleit sterk voor een stevige mentaliteitsverandering. Want zoals mensen elkaar behandelen, zo gaan ze om met de natuur; en natuurlijk ook omgekeerd. De klimaatverandering is in de kern deels het gevolg van het grove feit dat we niet om de ander geven.'

Frans Vanderhoff ziet de strijd voor een andere, rechtvaardige samenleving als een religieus gevecht. 'Ik ken alleen de God van de armen; we moeten naar de armen luisteren om te weten wat God zegt.' Hij verduidelijkt: 'Als je in de God van de armen gelooft, beken je je niet tot de kerk van de rijken.' Om elk misverstand te voorkomen, zegt hij er in een adem achteraan: 'Dit betekent niet dat ik uit de officiële kerk ben gestapt, maar het is mij om het even of de gelovige het eens of oneens is met de dogma's van de heilige katholieke kerk. Daar vragen we bij de 'Boerenbond' ook niet naar. We hebben christenen nodig om zelfvoorzienend en onafhankelijk te worden, van wie of wat dan ook.'

In katholieke kring heet de Pinksterweek al jaren de Week van de Nederlandse missionaris, - waarbij missionaris verstaan als leken/ontwikkelingswerkers, zusters, broeders, priesters die - veelal vanuit een religieuze levensoriëntatie - wereldwijd bezig zijn. Een concreet verhaal over willekeurig een van hen kan wellicht duidelijk maken wie zij zijn, wat ze doen.

*

Toen de Geest nog maar enkele jaren tot een kerk geïnspireerd had, werden de christenen door de Geest van Jezus van Nazaret gedreven tot dienst aan zieken, armen, behoeftige weduwen en wezen. En de prille kerk riep rond de legendarische Stefanus het diaconaat, het dienstwerk, in leven omdat het Evangelie zeker niet allereerst een kerkboek, maar veeleer een werkboek, een 'dienstenrooster' is.

Kort orgel

BELIJDENIS

Lied. De kerk is daar... (2c.) *t.: Adri Bosch*
m.: Willem Vogel

ONDERBREKING. Brood en beker
Collecte, Orgelspel

BROOD EN BEKER.

*Brood van de korenaar
uit de aarde opgeschoten.
Door dauw bestuift
met regen gedrenkt
door de zon gekoesterd.
Brood als het leven
ons om-niet gegeven.*

*Brood door mensen gemaakt,
met zorg en moeite gekneed, bereid.
Brood als het bestaan
dat wij delen met elkaar.*

*Brood in zijn handen:
het leven, ons bestaan.
waarvan liefde het hart is
in Wie alles wordt voltooid,
allen vereeuwigd.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek zijn, pijn hebben,
in het ongewisse verkeren.*

*Gedenk allen die waar ter wereld ook
door het geweld van mens of natuur
om het leven zijn gekomen.*

*Gedenk hen, jonge mensen, die
om vrede te brengen uitgezonden,
zwaar letsel oplopen, het leven verliezen.*

*Gedenk allen met wie wij lief en leed
hebben mogen delen en beleven
en ons zijn voorgegaan in de dood.*

In eerbiedige gedachtenis noemen wij:

*Dat zij en allen, hoe dan ook
zijn in Leven, God en Goed.*

Korte stilte

Lied.

GEBED AAN TAFEL.

*Als hoop ondanks alles,
als een horizon de einder voorbij,
als een visioen alle dag te boven,
sprak uit Hem en spreekt in mensen
een grenzeloos vertrouwen:*

*Komen zal de geest die heelt
en als dauw de aarde drenkt.
Komen zal die zorg draagt
en het bange hart verkwikt.
Komen zal die ons, tobbers, rust geeft,
drift en koorts kalmeert en
met ons meeleeft, zielsbedroefden.*

A.: Met de medemens begaan *t.: M. Zagers*
en Gods woord gehoord, verstaan
is hij onderweg gegaan. *m.: W. Vogel*

*Komen zal de geest die
wat besmeurd is zuivert,
wat verdord is opfleurt en
het gekwetste zacht verbindt.*

*Komen zal die
versteenden laat ontdooien,
verkilden warm ademt en
verdwaalden thuis brengt,*

*Komen zal de geest van God:
de geest van hem die,
als brood gebroken
van liefde is gestorven.*

**A.: Dit ben ik. Mijn testament
maak ik hier en nu bekend:
dat gij elkaars dienaar bent.**

*Toen hem de mond moest
worden gesnoerd, zijn geest gedooft,
heeft hij ten afscheid brood genomen,
het gebroken en gezegd:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem en deel het leven
met mij en met elkaar.*

*Hij heeft de beker genomen,
die gedronken en doorgegeven
met de woorden:*

*Neem de beker van mij over
en geef hem door aan elkaar
totdat onze hoop en Gods belofte
werkelijkheid zijn geworden.*

*Doe wat ik heb gedaan;
maak een nieuw begin,*

**A.: Breek het brood en drink de wijn
deel de vreugde, draag de pijn -
sterven zal nieuw leven zijn.**

*Hij, Jezus van Nazaret, heeft
niet in het graf zijn einde,
maar in God z'n Vader
zijn voltooiing gevonden.
Bid met hem mee.*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en Marialied

*Zie niet flauwtjes toe
hoe alles reilt en zeilt,
hoe gods water over
gods akker loopt.
Steek de handen uit de mouwen
en hou bovenal elkaar bij de hand.*

**A.: Wees gegroet o sterre
wees gegroet van verre
aan de hemel blinkt uw licht
in het bange vergezicht.
Wees gegroet
wees gegroet Maria.**

*Blijf bij de tijd
vorm je geweten
voed je hart
vertrouw op wat komt
wat je ook te wachten staat
en blijf bovenal elkaar nabij.*

A.: **Als de golven stijgen
hoger hoger dreigen
schijn dan veilig voor ons uit
gun zee geen droeve buit.
Wees gegroet
wees gegroet Maria.**

*Geloof in de nieuwe geest
die zich meldt
voor je haar bespeurt;
in de toekomst
die zich aandient
voor je haar contouren kent
en blijf steeds elkaars reisgezel.*

A.: **Wees gegroet o sterre
wees gegroet van verre
op uw zacht en zalig licht
houden wij het oog gericht.
Wees gegroet
wees gegroet Maria.**

ZEGENWENS

ZEGENEN WIJ ELKAAR
DAG AAN DAG
MET HART EN HANDEN.
LAAT,
WAAR WIJ GAAN EN STAAN
DE GOEDE GEEST
DE WERELD BEZIELEN.

MOGE GOD ONS ZEGENEN
IN DE NAAM VAN DE VADER
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST.

AMEN.

ORGELSPEL